

Jesper Juellund Jensen: *Musikalske normer i populærmusik*

Resume

Afhandlingen omhandler musikalsk-analytiske aspekter af populærmusikken med hovedvægt på perioden omkring anden halvdel af 1950'erne og første halvdel af 1960'erne. Formålet er at beskrive musikalske *normer*, dvs. bagvedliggende strukturer, der opleves som karakteristiske for musikken, og som konkret musik høres „i lyset af“. En musikalsk norm er således ikke blot det statistisk gennemsnitlige for et givent repertoire, men snarere mønstre og forventninger i opfattelsen af musikken som klanglig struktur.

Den traditionelle musikvidenskab tilbyder en lang række notationsformer og analysemetoder, men da disse ikke er udviklet med populærmusikken for øje, kan de ikke altid uden videre overtages. I afhandlingen inddrages en bred vifte af analysemetoder fra forskellige musikvidenskabelige traditioner, der diskuteres og tilpasses den aktuelle musik, og applikationen af traditionel musikteori på populærmusik medfører en række diskussioner af teoriernes begreber og eksplicite og ikke mindst implicite forståelsesrammer. Herudover udvikles der i afhandlingen andre metoder og begreber, der direkte er rettet mod populærmusikalske forhold.

Musikalske fænomener opdeles i *ide* og *realisation*. For eksempel opdeles opfattelsen af tonehøjde i en toneide, f.eks. gis, og en realisation af denne i en udførelse. Tilsvarende betegner et „nummer“ i afhandlingen det, der opfattes som fælles for forskellige indspilninger eller realisationer, for eksempel nummret *What'd I Say*, og afhandlingens fokus er *numre*, ikke realisationer. Udgangspunktet er dog i alle tilfælde den indspillede musik, og afhandlingen indebærer et omfattende transkriptionsarbejde.

Afhandlingen kan groft opdeles i to dele. Første del indeholder generelle diskussioner af musik-analytiske begreber i forbindelse med analyse af populærmusik. Kapitel 2 omhandler *bagvedliggende strukturer* med hovedvægten på melodisk/harmoniske strukturer og med udgangspunkt i *Schenker-analyse*. Jeg fortsætter derefter i kapitel 3 med at betragte *tonehøjde* dels for den enkelte tone og dels for længere forløb, dvs. *modus*. Endelig omhandler kapitel 4 *tidslige forhold*, herunder rytme, metrik og frasesammensætninger. Første del af afhandlingen afsluttes med kapitel 5, der er et eksempel på, hvordan mere *formelle modeller* kan anvendes som metode til musikteoretisk beskrivelse. Der tages her udgangspunkt i udviklingen af modeller til beskrivelse af melodirytme.

Anden del af afhandlingen er en mere konkret gennemgang af et udvalg af vigtige musikalske normer i den britisk/amerikanske populærmusik i perioden omkring anden halvdel af 1950'erne og første halvdel af 1960'erne: Bluesbaseret rock'n'roll (kapitel 6), amerikansk pop omkring 1960 (kapitel 7) og 1960'ernes r&b (kapitel 8).

Man kan læse mere om projektet og afhandlingen på www.cyrk.dk/phd.